

teur, num. 2. ff. quemadmodum testam. aper. Salycet. in d. l. siquidem, num. 2. Marant. in reposit. l. is potest, num. 173. & sequentibus, ff. de acquir. hered. Petrus Duennas in regula 299. limitation. 9. ¶ Et hæc probatio per famam habetur pro veritate plena, secund. Addit. Bart. in dicit. l. siquidem, plures allegantem, & est optima lex Regia l. ut. l. 4. part. 3. versic. E de z. mos, ponderando, quod ibi tempus decennij ponitur gratia exempli prolongo tempore, vt constat ibi, Assi como diez annos: Item probatur expressius ex eadem lege inferius, ibi. Que murio de poco tiempo aca, assi como de cinco annos ayuso. Nam tempus intermedium a quinque annis, vsq; ad decem, longum dicitur.

31 Nam quod tempus dicatur longum, & quod modicum, relinquatur arbitrio iudicis, text. in l. si qua quis, §. Si cauit, in fine, & ibi gloss. in verb. tempore, ff. de verb. oblig. Tiraq. late in l. si unquam, in verb. omnia, vel partem aliquam, n. 31. pag. 175. in princip. C. de reuoc. donat. præcipue cum d. l. Regia loquatur, quando agitur de successione absentis, & sic de præiudicio pecuniario, hic vero de leuiori.

Non obstat, quod aduersæ partes allegant & probare nist sunt, scilicet, se esse in possessione dimidiæ partis huius patronatus ex perceptione antiqua dimidiæ tatis salarij patrono assignati per fundatorem. ¶ Quia in proposito non acquiritur quasi possessio ad præsentandum, nisi ex vnica præsentatione facta bona fide, quæ sortita fuerit plenum effectum, & confirmata, vt bene probat Roch. de Curt. in d. tract. de iure patronatus, in verb. competens alicui, n. 34. & seq. fol. 39. vbi cõgerit quatuor requisita ad hoc, vt ex vnica præsentatione acquiratur quasi possessio iuris patronatus. Sed partes aduersæ nec eorum mater vnquam præsentauerunt: nullam ergo possessionem, vel quasi, saltem considerabilem in proposito habere dicuntur: ac per consequens ex omnibus sup. d. cessat omnis earum allegatio & intentum. ¶ Nec t obest, quod ille, qui in aliis actibus patrono competentibus fuit in quasi possessione, præsumitur etiam esse in possessione præsentandi, secund. Ioan. Andr. in d. quod alicui, in fin. de reg. iur. in Merc. Feder. de Senis consil. 234. incip. super primo puncto, in penult. colu. in fin. Abb. in c. 1. per illum text. de relig. domib. quos referi & sequitur contra Rom. consil. 368. incip. præfens consultatio, Roch. de Curt. vbi sup. n. 39. ¶ Quia respondet, quod licet hoc verum esset contra Rom. vbi sup. & Archi. in c. 1. de iur. patr. lib. 6. qui etiam videtur tenere contrarium, procedit, quando non constat, quod ius patronatus pertineat ad alium: quia tunc præsumendum est, quod pertineat ad illum, qui exercuit vnum ius competens patrono tantum. Alias enim si constaret de iure alterius, quia haberet intentionem suã fundatam in iure communi, etiam si non sit in possessione, præfertur in illo actu, in quo alter non habet possessionem, licet habeat eam in alio. Ita expresse tenent Ioan. Andr. Abb. & Feder. vbi sup. & Roch. etiam vbi sup. item & Cæsar Lamber. de iure patr. art. 4. n. 9. prin. 2. partis libr. 1. per totum articulum, præcipue nu. 3. fol. 175.

34 Facit etiam alia limitatio relata a Roch. vbi sup. Vltimo comprobantur superiora, & a fortiori, quia et si alias præsentatus ab eo, qui est in possessione iuris patronatus, præfertur præsentato a proprietario, sic; vero domino, vt cum Abb. & aliis tenet Roch. de Curt. in d. tract. verb. competens alicui, n. 45. & Rolan. a Valle, consil. 47. n. 28. lib. 1.

Non tamen præfertur, cum constat clare præsentationis tempore de iure domini, argum. text. in c. cum dilectus, de causis, possess. & propriet. quo text. adductus ita censuit Abb. in cap. consultationibus, de iur. patron. quod probat & Deci. consil. 249. num. 2. in fin. Rip. & Nuz.

eosq; referens Iacobus Menochius, de recuperand. possess. reuoc. l. num. 120. fol. 20. ad fin. & ante eum Roch. dicit. numer. 47.

SUMMARI A.

- 1 Religiosæ exempti a solutione decimarum, non tenentur e u soluere de nutrimentis animalium suorum.
- 2 Religiosi Societatis Iesu Paulus III. Pontifex Maximus concessit, ne soluere decimas, Idem concessit eidem Pius V. num. 7. quibus locis refertur tenor privilegiorum.
- 3 Verba aliis bonis quibuscunq; privilegij, Pauli III. sunt vniuersalia & omnia includunt.
- 4 Verba generalia simplicia habent vim specialis concessionis, etiam in casibus, vbi nominatio specificæ requiritur.
- 5 Generalis dispositio legum vel statutorij includit omnes casus, licet in vno maior ratio esse videatur.
- 6 Concessio exemptionis vniuersalis geminata tantum operari debet, ac si specialis expressio omnium onerum facta existisset: & casus dissimiles & maiores expressis comprehendat.
- 8 Summus Pontif. potest concedere aliquib. personis privilegium de decimis non soluendis.
- 9 Verba illa concessionis, a quibus decimis, etiã Papalibus, generalia & vniuersalia sunt, & omnes casus includere videntur.
- 10 Verba privilegij quando generalia sunt, proprie, vt sonant, sunt intelligenda.
- 11 Verba quando sunt generalia, omnis interpretatio restrictiua dicitur contra proprietatem verborum.
- 12 Verba vbi sunt perspicua, debent intelligi secundum propriam significationem: quia in privilegio siue extra non mutant suam significationem, nec debent alterari.
- 13 Verba illa, exemptimus & liberamus, in privilegio posita, semper in actu exemptionis ab ordinario, quamuis etiam nulla mentio fiat.
- 14 Verba illa, prædialibus & personalibus, & illa res & bona quæcunq; apposita in concessione Pij V. demonstrant, si privilegium non tantum esse personale, sed etiam reale, concessum quibuscunq; bonis sic etiam Iesu.
- 15 Privilegium de non soluendis decimis, quamuis in dubio debeat strictè interpretari, secus tamen erit, quando aliud constat ex tenore privilegij, nam is semper obseruandus est.
- 16 Verbum indulgemus, strictè debet interpretari.
- 17 Privilegium de non soluendis decimis intelligitur & restringitur de bonis presentibus tempore privilegij, secus ac futuris: & quomodo hoc intelligatur, & num. sequenti.
- 18 Mentionem fieri non oportet de dispositione iuris communis in privilegio Papa.
- 19 Religiosi privilegij, vt non soluant decimas, ipsas soluere non tenentur de animalibus, quæ ab eisdem, vel suis sumtibus & eorum nomine nutriuntur, neq; de fructibus eorum.
- 20 Decima non est soluenda de dote monasterij.
- 21 Decima non est soluenda de bonis subrogatis in locum dotis monasterij.
- 22 Bona permutata cum liberis & franchis, a solutione onerum libera existunt a præd. oneribus.
- 23 Nomina verbalia requirunt frequentiam actus, neque in vno actu verificantur.
- 24 Ordo Religionis societatis Iesu nouiter est institutus, annis quinquaginta nondum elapsis, & a sancta Sede Apostolica est approbatus, vt refertur in sacrosancto Concilio Tridentino.

CONSILIVM V.

soluit Laurentius Syluan. consil. 66. n. 13. & 14. & consil. 88. n. 4. & 5. lib. 2.

Præfens consultatio est; An collegium societatis Iesu teneatur soluere decimam de fructibus omnium, quas acceperunt in solutum a quodam suo debitore, qui bona decoxerat, vt in securo portu nauigarent, & de arctibus a se emittis pro nutrimento atq; alimonia religiosorum eiusdem collegij? Et visis iuribus & allegationibus vtriusq; partis, mihi de iure videtur respondendum, prout respondi, dictos religiosos ad id non teneri sequentibus fundamentis.

1 Primo, per text. expressum in c. ex parte, el primo, de decim. vbi probatur, quod religiosi exempti a solutione decimarum non debent nec tenentur soluere decimas de nutrimentis animalium suorum, & ibi gloss. & Doct. intelligunt de animalibus, quæ nutriuntur, Rebuff. in tract. de decim. quaest. 8. num. 12. intelligit de pullis, equis & fecibus, quæ animalia religiosorum nutriunt, vt non teneantur religiosi decimas soluere de ouibus & vaccis, sed nec de ipsius fructibus, quæ ista animalia nutriunt. Quod etiam probat expresse l. tit. 20. part. 1. in versic. fin. ibi. E otrosi, no deuen dar diezmo de las huertas que omeren, ni de los ganados que críaron. Quod autem prædicti religiosi sint exempti a solutione decimarum statim apparebit.

2 Secundo, ex Bulla Pij Pauli III. Pontificis Maximi ipsius religiosi societatis Iesu peculiariter concessa 15. Calendas Nouembris, Anno 1549. Cuius verba in proposito nostro ita se habent; Concedentes ipsi sociis, vt de his, quæ in ornamentis, aut pro eis, aut libris, fabrica, luminariis, seu pro victu, vel indumentis eorum, nec non pro annuis censibus redimendis, ad quorum solutionem aliqua domus societatis prædictæ obligata sit, san existant, ac de domibus & collegijs, ac eorum prædijs, hortis, alijsq; locis eidem sociis iuxta eorum vsuendū institutum haberi concessis, aut de his, quæ sibi pro huiusmodi rebus, domibus, collegijs, prædijs, locis & hortis emendis per quascunq; personas pro tempore legiti aut relinqui contigerit, & alijs bonis quibuscunq; per dictam societatem, & ipsius collegia possessis & obtentis aliquam decimam etiam Papalem soluere, seu canonicam portionem exhibere, seu ad præstationem procuracionum, legatorum prædict. sedis, vel nuntiorum eiususcunq; tenoris fuerint, vltimo vnquam tempore compelli possint, &c. Et iterum ibi, & bona quæcunq;. Et habet clausulam derogatoriam generalem, non obstantibus constitutionibus & ordinationibus ac iuramento, confirmatione Apostolica, quamvis firmitate roboratis, statuti vel consuetudinibus, &c. Verba enim illa, & alijs bonis quibuscunq;, sunt vniuersalia & omnia includunt, vt in l. omnes, l. sine cons. vel relig. & in cap. soluta, de maior. & obediens. Est enim dictio, quæcunq;, multum vniuersalis, vt est textus in l. 1. §. quod autem, ff. de vi, & vi armat. notat gloss. in leg. si quid earum, §. inter emium, ff. de legat. 3. & in eisdem prope terminis tradit Bartholomæus Socin. consil. 297. nu. 5. volum. 2.

3 ad id per litteras Pij Iesu sedis, aut legatorum, aut nuntiorum, seu directæ sanorum prædictorum cuiuscunq; tenoris fuerint, vltimo vnquam tempore compelli possint, &c. Et iterum ibi, & bona quæcunq;. Et habet clausulam derogatoriam generalem, non obstantibus constitutionibus & ordinationibus ac iuramento, confirmatione Apostolica, quamvis firmitate roboratis, statuti vel consuetudinibus, &c. Verba enim illa, & alijs bonis quibuscunq;, sunt vniuersalia & omnia includunt, vt in l. omnes, l. sine cons. vel relig. & in cap. soluta, de maior. & obediens. Est enim dictio, quæcunq;, multum vniuersalis, vt est textus in l. 1. §. quod autem, ff. de vi, & vi armat. notat gloss. in leg. si quid earum, §. inter emium, ff. de legat. 3. & in eisdem prope terminis tradit Bartholomæus Socin. consil. 297. nu. 5. volum. 2.

4 Et verba generalia simplicia habent vim specialis expressionis, etiam in casibus, vbi nominatio specifica requiritur, vt tradit Curtius Senior consil. 49. Cranesia consil. 294. & 297. Item generalis dispositio legum vel statutorum includit omnes casus, licet in vno maior ratio esse videatur, Tiraquell. de vtriusq; retract. titul. 1. gloss. l. 2. num. 101. fol. 106. §. num. 102. ampliat etiam in odiosis. Et vniuersalis geminata exemptionis concessio tantum operari debet, ac si specialis expressio prædict. omnium onerum facta existisset, & casus dissimiles & maiores expressis comprehendit, vt cum alijs re-

Tertium & præcipuum fundamentum est ex alia 7 Bulla & priuilegio nouissimo ad idem concessa a felicis recordationis Pio 4. Pontifice Maximo. Cuius verba ita se habent: Vniuersam societatem, omniaq; & singula illius domus probationis, & collegia, vbi libet consistens, presentia & futura, eorumq; personas, fructus, redditus, proventus etiam honorum Ecclesiasticorum secularium, & regularium, quorumcumq; illis pro tempore vntorum, aliasq; res & bona quæcunq;, a quibus decimis, etiam Papalibus, prædialibus & personalibus, quaris, medietatibus, & alijs fructuum partibus, subsidij etiam caritatis, & alijs ordinarijs oneribus, etiam pro expeditione contra infideles, defensione patriæ, ac alias quomodolibet, etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum & aliorum Principum instantiam pro tempore impositis, etiam si in illorum impositione caueatur, quod nulla prorsus exemptio cuiuscunq; aduersus illa suffragetur, ita quod societates eiusq; domus, collegia, fructus, rei & bona præfata semper ab alijs absq; declaratione desuper factenda excepta sint, & esse censeantur, perpetuo liberentur, & exemptimus, & infra in fine Bullæ adest clausula derogatoria: non obstantibus præmissis, & quibusuis cancellariæ Apostolicæ regulis, & præsertim de non tollendo iure quasito.

Nouissimum est autem in iure, Summum Pontificem posse concedere aliquibus personis privilegium de decimis non soluendis, iuxta glo. optimam communiter approbatam in c. a nobis, verbo, exemptus, de decim. vbi Dd. communiter, signanter Abb. n. 4. simul in c. de decimis, §. si ergo, vers. Paschalis, l. 6. q. 1. cum quibus se habet communis omniū sententia teste Soci. consil. 297. n. 4. vol. 2. Consil. l. var. res. fol. c. 17. n. 9. sequitur plures referens D. Didac. Perez in l. 5. tit. 5. lib. 1. ordin. col. 206. vers. præterea, & dicit etiam communem in Mench. lib. 2. controu. illust. c. 89. n. 11. etiq; recepta a Theologis, vt probat Petr. Aragon. 2. 29. 87. n. 1. & 2. & communem proficitur eam sequutus D. Sahagun in c. decernimus, nu. 158. de iudic. vbi bene infert nu. 159. Et confirmatur ex pluribus decisionibus, quæ horum & similibus privilegiorum mentionem faciunt, vt per totum, de decim. maxime in c. ex multiplici, & in c. ex parte, el. 3. & per totum, de priuileg. maxime in c. si de terra, & in c. accedentibus, cum similibus, l. 2. & 23. tit. 20. part. 1. vers. Otro filas ordenes sino fueren excusadas por privilegio del Papa, &c. Nec obicit vulgaris assertio, quod decimæ debentur a iure naturali & diuino, quia hoc intelligitur, quoad congruam sustentationem, nō quoad quantum quantum enim decimæ iure Pontificio & humano persoluitur, & huic potest Summ. Pontifex derogare.

Et cum tenor privilegij ante omnia diligenter ponderandus & inspiciendus sit, iuxta tex. in c. recipimus, & in c. porro, de priuileg. in primis pondero verba illa, a quibus decimis, etiam Papalibus, &c. Quæ quidem generalia & vniuersalia sunt, & omnes casus includere videntur. Iura sunt vulgaria in c. si Roma. 19. distin. in c. soluta, de maior. & obediens. Et quando verba privilegij sunt vniuersalia, proprie, & vt sonant, sunt intelligenda, vt in terminis in similib. privilegij exemptionis, notat Angel. in l. fin. vers. tertio quaritur, ff. de consil. princ. sequitur Decius allegans alios consil. 113. n. 6. Et quando verba sunt generalia, omnis interpretatio restrictiua dicitur contra proprietatem verbor. vt docet Bald. consil. 271. col. 2. volu. 1. Et vbi verba sunt perspicua, intelligi debent secundum propriam significationem: quia siue in privilegio, siue extra non mutant suam significationem, nec debent alterari, c. ad audiendam, vbi Abb. not. a. 1. & 2. de decim. l. cum lege, ff. de testa. late & eleganter Rebuff. de benef. 1. part. tit. de decim. priuileg. & rescrip. n. 8. Et si ad verba supra relata respicias omnia sunt generalia & comprehendentia nostrum casum.